Co-funded by
the European Union

EASY TRIKČIŲ ŠALINIMO VADOVAS

EASY PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS: POVEIKIS, IŠŠŪKIAI IR SPRENDIMO BŪDAI

Emerging
Advanced
Skills
Youth

WIPSEE ACCELERAS EPeKa TAVOEUROPA Institutul Bucovina iasis

TURINYS

SANTRAUKA 1

Poveikio vertinimas 6

10 svarbiausių iššūkių ir jų sprendimo strategijos 14

I. E-Mokymosi Platforma 14

II. Tarptautinė „Bootcamp“ stovykla 20

III. „Bootcamp“ metodinis rinkinys 26

IV. Vietos kompetencijų stiprinimo akademija 28

Trikčių šalinimo vadovo sklaidos strategija 37

SANTRAUKA

EASY projekto trikčių šalinimo vadove pateikiama išsami poveikio, iššūkių ir praktinių sprendimų, nustatytų įgyvendinant pagrindinius projekto rezultatus, analizė. Tai apima internetinį mokymosi portalą, tarptautinę „Bootcamp“ stovyklą, „Bootcamp“ metodinį rinkinį ir vietos kompetencijų stiprinimo akademijas.

Dokumente pabrėžiami reikšmingi pasiekimai ugdant kompetencijas ir kuriant įtraukią, palaikančią mokymosi aplinką, kartu atvirai aptariant techninius, logistinius ir pedagoginius iššūkius, tokius kaip vėlavimai integruojant interaktyvius H5P elementus, dalyvių atrankos sunkumai ir ribotos kaimo vietovėse gyvenančio jaunimo galimybės keliauti.

Taikant lanksčias veiklų moderavimo strategijas, skiriant tikslinį finansavimą prieinamumui užtikrinti ir organizuojant kryptingas informacines sesijas, projektas parodo, kaip įgyvendinimo metu kilusios kliūtys gali būti veiksmingai paverstos vertingąja patirtimi ir gerąja praktika, kurią galima pritaikyti kitose Europos šalyse. (žr. 1 lentelę)

Siekiant užtikrinti ilgalaikį tvarumą ir pritaikomumą, vadove pristatoma struktūruota sklaidos strategija, kurią koordinuoja Bucovina institutas. Pagal šią strategiją kiekviena iš penkių partnerių organizacijų yra atsakinga už 20 darbo su jaunimu specialistų įtraukimą (iš viso – 100 visame partnerių tinkle), kad jie susipažintų su parengtais ištekliais ir juos taikytų savo veikloje. Grįžtamojo ryšio duomenys rodo, kad itin lankstus, patirtiniu mokymusi grįstas požiūris, kuriame pirmenybė teikiama veiklų pritaikymui realiuoju laiku prie pažeidžiamų ir įvairių tikslinių grupių poreikių, užtikrino didžiausią vietos konteksto aktualumą ir padėjo dalyviams užtikrintai taikyti įgytus įgūdžius realiose situacijose.

Siekiant palengvinti svarbiausių projekto įgyvendinimo metu įgytų pamokų apžvalgą, toliau pateiktoje 2 lentelėje apibendrinti dešimt svarbiausių iššūkių, su kuriais buvo susidurta, jų poveikis ir taikytos aktyvios jų sprendimo strategijos.

Rezultatas	POVEIKIO VERTINIMAS	SPRENDIMO STRATEGIJOS
Internetinis mokymosi portalas	Parengta 10 internetinių modulių, apimančių pagrindines Europos kompetencijas. Turinio rengimas vyko sklandžiai, tačiau interaktyviųjų H5P elementų integracija dėl techninių iššūkių vėlavo apie 2 mėnesius.	**Techninių įgūdžių seminarai** Organizuoti 3 valandų trukmės vaizdinio programavimo ir H5P dirbtuves arba skirti atskirą biudžetą profesionalioms interneto svetainių kūrimo paslaugoms.
Tarptautinė „Bootcamp“ stovykla	Per 6 dienas sėkmingai sukurta įtrauki ir bendruomeniška „šeimos“ atmosfera. Praktiniai lyderystės seminarai buvo derinami su kultūrinėmis išvykomis po Bukoviną. Visi dalyviai šią patirtį įvertino itin palankiai.	**Veiklos vadovų pasirengimo užtikrinimas ir dalyvių atranka** Prieš „Bootcamp“ stovyklą organizuoti įvadinius susitikimus su veiklos vadovais ir trumpus pokalbius su dalyviais, siekiant užtikrinti jų aukštą motyvaciją.
„Bootcamp“ metodinis rinkinys	Parengtas bendrakūros principu, kasdien atsižvelgiant į dalyvių grįžtamąjį ryšį, ir parašytas empatišku požiūriu. 20 darbo su jaunimu specialistų patvirtino, kad jis veiksmingai didina pasitikėjimą taikant šias praktikas.	**Tikslinis metodinio rinkinio platinimas** Dalytis metodiniu rinkiniu tiesiogiai per partnerių duomenų bazes, numatant 10–15 minučių skaitymo laiką ir kartu taikant greito grįžtamojo ryšio mechanizmą.
Vietos kompetencijų stiprinimo akademijos	Įgyvendinta 15 valandų mokymo programa, sulaukusi itin teigiamų atsiliepimų vietos lygmeniu. 100 % darbo su jaunimu specialistų mokymo programos aktualumą įvertino aukščiausiu – 5 iš 5 – balų įvertinimu.	**Vertybėmis grįsta komunikacija** Vietos socialinių tinklų kampanijose ir ambasadorių vaizdo įrašuose aiškiai parodyti neformaliojo ugdymo metu įgyjamų kompetencijų praktinę naudą realiame gyvenime.

1 Lentelė. Pagrindinių projekto rezultatų poveikio vertinimas

SECTION	CHALLENGE	DESCRIPTION	AMELIORATION STRATEGY
E. mokymosi platforma	**1. Kultūrinio turinio neatitikima**	Tiesioginiai skaitmeninių modulių vertimai gali neperteikti vietos kultūros niuansų ar jaunimo žargono.	**Kultūrinė peržiūra:** prieš paskelbimą vietos veiklos vadovai pritaiko turinio kalbėseną.
E. mokymosi platforma	**2. H5P integracijos iššūkiai**	Darbuotojams stigo techninių įgūdžių integruojant interaktyvius elementus, todėl platforma vėlavo 2 mėnesius.	**Techninių įgūdžių seminarai:** surengti 3 val. H5P seminarą arba techninius darbus patikėti specialistams.
E. mokymosi platforma	**3. Nuotolinis jaunimo įtraukimas**	Kaimo vietovių jaunimas patiria skaitmeninį nuovargį ir stokodamas tiesioginio ryšio tampa mažiau įsitraukęs.	**Asmeninis įtraukimas:** konsultantai susisiekia su jaunimu, o 15 % platformos vietų skiriama kaimo vietovių jaunimui.
Tarptautinė „Bootcamp“ stovykla	**4. Dalyvių atranka**	Atskirti itin motyvuotus kandidatus nuo tų, kurių pagrindinis tikslas – nemokamos kelionės („socialinis turizmas“).	**Profesinis vertinimas:** naudoti sudėtingesnius atrankos klausimus ir trumpus struktūruotus pokalbius telefonu.
Tarptautinė „Bootcamp“ stovykla	**5. Veiklos vadovų pasirengimas**	Vietos veiklos vadovams sunku perteikti išorės ekspertų parengtų modulių pedagoginę dvasią.	**Veiklos vadovų įvadiniai mokymai:** organizuoti 2–3 val. žodines modulių autorių ir veiklos vadovų sesijas.

Table 2. Top 10 Implementation Challenges & Amelioration Strategies

Tarptautinė „Bootcamp“ stovykla	**6. Perteklinis GenAI naudojimas**	Pasikliaujant „GenAI“ grupiniame darbe gali būti apeinamas kritinis mąstymas ir savarankiškas problemų sprendimas.	**Bendra atsakomybė:** kiekvienas partneris užtikrina, kad 20 specialistų peržiūrėtų vadovą.
„Bootcamp“ metodinis rinkinys	**7. Metodinio rinkinio matomumas**	Informacijos gausoje užimti specialistai gali nepastebėti ilgo PDF vadovo ir nepasinaudoti vertinga informacija.	**Tikslinė išteklių sklaida:** dalytis standartizuotais el. laiškais ir skatinti grįžtamąjį ryšį trumpomis apklausomis.
Vietos akademija	**8. Įsitraukimas į mokymus**	Su „Erasmus+“ nesusipažinęs jaunimas skeptiškai vertina neformaliojo ugdymo naudą.	**Vertybėmis grįsta komunikacija:** studentų kampanijomis parodyti kompetencijų naudą darbo aplinkoje.
Vietos akademija	**9. Prisitaikymas prie pokyčių**	Standartizuotos mokymo programos ne visada atitinka įvairių ar neurojvairių grupių poreikius..	**Lankstus turinio pritaikymas:** leisti veiklos vadovams koreguoti modulius pagal poreikį
Vietos akademija	**10. Prieinamumas kaimo vietovėse**	Prastas susisiekimas ir didelės kelionių išlaidos riboja kaimo jaunimo dalyvavimą mokymuose.	**Kelionių finansavimas ir vietiniai mokymai:** skirti kelionių finansavimą ir rengti mokymus regionuose.

POVEIKIO VERTINIMAS

Internetinis Mokymosi Portalas buvo pirmasis svarbus 4 darbo paketo rezultatas, skirtas sukurti 10 internetinių modulių, apimančių 10 svarbiausių Europai aktualių jaunimo kompetencijų. Pradinis kūrimo etapas visuose partneriuose vyko itin sklandžiai, todėl visi 10 modulių buvo parengti laiku. Jų pagrindu taip pat buvo sukurta 10 praktinių užsiėmimų struktūrų, vėliau įgyvendintų tarptautinėje „Bootcamp“ stovykloje. Su kliūtimis nesusidūrėme. Modulių turiniui parengėme standartizuotą ir lengvai pildomą „Word“ šabloną.

Susidūrėme su sunkumais įkeliant interaktyvų H5P mokymosi turinį į projekto interneto svetainę. Pagrindinė priežastis buvo ta, kad mokymosi modulių kūrėjai, atsakingi už jų rengimą, neturėjo reikiamų žinių integruoti veiklas į internetinę platformą, nes tam reikėjo programavimo įgūdžių. Dėl šio iššūkio platformos paleidimą teko atidėti mažiausiai vienam mėnesiui. Kadangi tarptautinė „Bootcamp“ stovykla nepriklausė nuo internetinio mokymosi portalo veikimo, toliau įgyvendinome kitus projekto etapus, o partneris, atsakingas už modulių integravimą į platformą, tuo metu ieškojo tinkamiausių sprendimų.

Tarptautinės “Bootcamp” Stovyklos dalyvių atsiliepimai atspindėjo nuoširdų dėkingumą veiklos vadovams už jų gebėjimą įtraukti grupę. Kaip teigė patys dalyviai, veiklos vadovai „prisitaikė prie kiekvieno iš mūsų asmenybės ir padėjo pasijusti komanda, netgi šeima“. Taip pat buvo itin vertinama bendra atmosfera, nuoširdumas ir charizma, su kuriais buvo vedami praktiniai užsiėmimai. Dalyviai pabrėžė, kad jautėsi nevertinami ir neteisiami, todėl galėjo saugiai būti savimi, geriau pažinti save, kitus bei mokytis susidoroti su šio pasaulio sudėtingumu tiek profesiniame, tiek asmeniniame gyvenime.

Dar vienas ypač vertintas „Bootcamp“ stovyklos aspektas, be didelių veiklos vadovų pastangų kuriant vieningą grupinio mokymosi patirtį, buvo gausios galimybės kiekvieno praktinio užsiėmimo metu prisiimti lyderystės vaidmenis – tiek mažose komandose, tiek didesnėse grupėse. Ši įžvalga yra itin svarbi, nes parodo, kad lyderystės ir socialinės įtakos gebėjimai yra labai reikalingi. Gerai suplanuotoje „Bootcamp“ stovykloje į tai atsižvelgiama, sudarant praktines galimybes prisiimti lyderystės vaidmenis visos stovyklos metu, o ne tik lyderystei skirtame užsiėmime.

Viena iš dalyvių išsakytų pastabų buvo tam tikras nepasitenkinimas dėl veiklos vadovų požiūrio į vėluojančius dalyvius. Nors praktiškai tai buvo tik 10–15 minučių vėlavimai, pasitaikę vos 3–4 dalyviams kelių praktinių užsiėmimų metu, šis grįžtamasis ryšys atskleidė, kad dalis dalyvių punktualumą vertina labiau nei kiti, o tai yra natūralu bet kurioje grupėje. Vis dėlto šie vėlavimai kai kuriems sukėlė nusivylimą ir sumažino motyvaciją. Tokias situacijas būtų buvę galima geriau valdyti oficialiai įvedus lengvą, žaismingą taisyklę vėluojantiems, pavyzdžiui, paprašyti dienos pabaigoje sutvarkyti praktinio užsiėmimo erdvę arba atlikti nedidelę jų galimybes atitinkančią užduotį.

Labai svarbus stovyklos atmosferos ir grupės įtraukties vertinimo rezultatas buvo tai, kad beveik visi dalyviai ją įvertino itin teigiamai – tik vienas dalyvis pasirinko atsakymą „Daugiausia taip“. Šis grįžtamasis ryšys aiškiai parodė, kad dinamiškas ir individualizuotas veiklos vadovų požiūris padėjo jaunimui pasijusti „Bootcamp“ mokymosi patirties dalimi ir kurti tarpusavio ryšį, nepaisant to, kad kai kuriems buvo sudėtinga bendrauti anglų kalba arba jie buvo skirtingų kultūrų atstovai. Stovykla suteikė jaunimui teigiamą patirtį, pagrįstą priklausymo grupei jausmu, įtraukumu ir mokymusi per įdomias bei įtraukiančias veiklas.

Kalbant apie veiklas lauke, dalyviai jas įvertino itin palankiai. Mums pasisekė pirmąją stovyklos dieną sulaukti šilto pavasariško oro, o vėliau – ir žiemos, suteikusios galimybę net lipdyti sniego senius. Išvyka į Palmos vietovę, skirtą pažinti gamtą, buvo labai vertinga patirtis, nes Bukovina didžiuojasi vienu miškingiausių kalnų regionų Europoje. Kai kurie dalyviai iki tol niekada nebuvo matę sniego, todėl ši patirtis jiems tapo ypač reikšminga. Žygiai po miestelio apylinkes – tradicinį kaimo miestelį su ganomomis karvėmis ir daugybe senų bažnyčių – taip pat padėjo dalyviams atrasti svarbią vietos kultūros pusę, apie kurią jie iki atvykimo nieko nežinojo. Siekdami dar labiau sustiprinti kultūrinę patirtį, apsilankėme vienoje seniausių regiono bažnyčių bei vieninteliame šalyje muziejuje, skirtame medžio dirbinių paveldui išsaugoti – Medžio meno muziejuje. Jame dalyviai susipažino su senoviniais namais ir interaktyviomis ekspozicijomis, pristatančiomis mūsų regiono medžio apdirbimo tradicijas.

Perhaps a numerical indicator of the impact on the lives of our participants was the positive feedback on the bootcamp's impact on creating the circumstances for participants to feel more confident about themselves; and the unanimous "Yes" to recommending the bootcamp experience to their friends.

Svarbus stovyklos poveikio rodiklis buvo dalyvių teigiami atsiliepimai apie tai, kad „Bootcamp“ padėjo jiems labiau pasitikėti savimi. Be to, visi dalyviai vieningai atsakė, kad rekomenduotų šią stovyklą savo draugams.
Kalbėdami apie galimus stovyklos patirties patobulinimus, dalyviai, be gausybės padėkų organizatoriams ir linksmų komentarų apie per visas šešias stovyklos dienas valgytą didelį kiekį vištienos, pateikė vieną svarbią rekomendaciją – labiau skatinti tos pačios šalies dalyvius daugiau bendrauti su kitų šalių jaunimu. Nors stovyklos metu buvo organizuojama daug mišrių grupių veiklų, dalis jaunesnių dalyvių joms pasibaigus ar per pertraukas vis tiek greitai sugrįždavo prie savo tautiečių.

“Bootcamp” Metodinis Rinkinys buvo kuriamas bendradarbiaujant su stovyklos dalyviais. Siekdami sėkmingai įtraukti jų grįžtamąjį ryšį ir įtraukti juos į kūrimo procesą, kiekvieną stovyklos dieną organizavome grįžtamojo ryšio sesijas. Tai leido iš karto po konkrečių mokymosi patirčių surinkti dalyvių refleksijas ir pasiūlymus.

*Rengdami šį dokumentą vadovavomės į dalyvį orientuotu požiūriu, siekdami atspindėti jaunimui aktualias realias situacijas jų pačių akimis. Tai buvo įmanoma todėl, kad mokymus Rumunijoje vedęs veiklos vadovas taip pat buvo atsakingas už „Bootcamp“ metodinio rinkinio rengimą. Kadangi jis turėjo galimybę gerai pažinti kiekvieną dalyvį ir su jais glaudžiai bendrauti visos stovyklos metu, galėjo daug tiksliau perteikti jų požiūrį nei tai būtų padaręs neutralus stebėtojas. Dalyvių grįžtamasis ryšys, pabrėžęs, kad visa mokymosi patirtis buvo pritaikyta kiekvienam individualiai, dar labiau sustiprina teiginį, jog stovyklos įgyvendinimas ir vėliau parengtas „Bootcamp“ metodinis rinkinys buvo kuriami remiantis empatišku požiūriu į jaunimo nuostatas, ketinimus, vertybes ir įsitikinimus.

Siekdami įvertinti galimą „Bootcamp“ metodinio rinkinio naudą darbo su jaunimu specialistams, atlikome trumpą apklausą, kurioje dalyvavo 20 specialistų iš visų projekto partnerių šalių. Bendri grįžtamojo ryšio rezultatai parodė didelį susidomėjimą galimybe savo veikloje taikyti praktinių užsiėmimų veiklas, jų struktūrą ir geriau suprasti, kodėl būtent šios kompetencijos yra svarbios. Dar viena svarbi patvirtinta įžvalga buvo ta, kad metodinis rinkinys, paremtas realia praktine patirtimi, suteikia darbo su jaunimu specialistams daugiau pasitikėjimo taikant jame pateiktas idėjas ir metodus savo veikloje. Galiausiai, prie metodinio rinkinio pridėti praktinių užsiėmimų priedai palengvino prieigą prie medžiagos – nebereikėjo atsisiųsti dviejų atskirų dokumentų, o tai padėjo lengviau dalytis medžiaga darbo su jaunimu specialistų tinkluose.

Vietos Kompetencijų Stiprinimo Akademijų dalyvių grįžtamasis ryšys buvo vieningai teigiamas. Itin aukšti įvertinimai parodė, kad dalyviai palankiai įvertino 10 svarbiausių besiformuojančiai ES darbo rinkai reikalingų kompetencijų pasirinkimą, taip pat praktinių užsiėmimų turinį ir jų įgyvendinimo kokybę.

Po mokymų dalyviai teigė norintys aktyviau dalyvauti kituose Europos projektuose. Vieni iš jų išreiškė norą plėtoti perspektyvią verslo idėją, kiti suprato, kaip svarbu kasdien ugdyti kiekvieną iš įgytų kompetencijų asmeniniame gyvenime, o dar kiti teigė, kad Akademija paskatino juos priimti „mokymosi iš nesėkmių“ požiūrį, suvokiant nesėkmes kaip natūralią mokymosi proceso dalį. Dalyviai taip pat pabrėžė, kad įgytos žinios bus naudingos studijose ir kitose akademinėse veiklose, ypač projektiniuose darbuose, kuriuose svarbūs kritinio mąstymo, sudėtingų problemų sprendimo, lyderystės ir kiti Akademijoje ugdyti gebėjimai. Galiausiai, bene svarbiausia įžvalga buvo ta, kad dalyviai pripažino šios patirties vertę ir išreiškė norą dalytis ja su jaunesniais žmonėmis bei skatinti juos dalyvauti panašiuose projektuose ateityje.

Anoniminėje apklausoje, kurioje dalyvių buvo prašoma pateikti pasiūlymų, kaip būtų galima tobulinti Vietos kompetencijų stiprinimo akademiją, vienintelė pasikartojanti įžvalga buvo poreikis sudaryti daugiau galimybių dalyviams bendrauti tarpusavyje. Nors daugiau nei trečdalis veiklų buvo itin interaktyvios, šis atsiliepimas rodo, kad dalis dalyvių pirmenybę teikia dar intensyvesnėms socialinėms veikloms, integruotoms į mokymosi procesą. Į tai būtų galima atsižvelgti į oficialias praktinių užsiėmimų rengimo gaires įtraukiant socialinės sąveikos ir grupės stiprinimo kriterijus. Taip pat verta paminėti, kad tokį poreikį išreiškė maždaug vienas iš dvidešimties dalyvių, todėl negalima teigti, jog ši nuomonė atspindi daugumos požiūrį.

Kalbant apie konkrečius iššūkius, su kuriais susidūrė Akademijų dalyviai, dažniausiai buvo minima darbo grupėse tema. Kadangi dauguma formaliojo švietimo įstaigų vis dar daugiausia taiko individualias mokymosi užduotis, o grupiniai darbai dažnai skiriami nesuteikiant aiškių gairių, kaip veiksmingai bendrauti ir bendradarbiauti grupėje, nenuostabu, kad dauguma mūsų projekte dalyvavusio 18–21 metų jaunimo susidūrė su šiais sunkumais. Ši įžvalga yra svarbi, nes rodo, kad viena iš ugdomų kompetencijų galėtų būti susijusi su grupės formavimu ir bendravimu. Jei būtų siekiama išlaikyti 10 kompetencijų modelį, vienas iš galimų patobulinimų būtų sujungti kompetencijas „Technologijų taikymas“ ir „Technologijų kūrimas“ į vieną, o vietoje jų įtraukti kompetenciją, skirtą komandos formavimui ir bendravimo strategijoms, pavyzdžiui, konstruktyviam grįžtamajam ryšiui, smalsaus požiūrio ugdymui ir geresniam grupės dinamikos bei jos raidos supratimui.

Antrasis dalyvių įvardytas iššūkis buvo laiko stoka. Kadangi daugiau kaip 90 % atsiliepimų buvo aukščiausio įvertinimo, galima daryti prielaidą, kad dalyvių susidomėjimas buvo toks didelis, jog kiekvienam praktiniam užsiėmimui skirtų 90 minučių nepakako norint išsamiau gilintis į kiekvieną kompetenciją. Ateityje Vietos kompetencijų stiprinimo akademijos galėtų būti organizuojamos panašiai kaip tarptautinės „Bootcamp“ stovyklos – pagal 40 valandų mokymosi programą, vykstančią atokioje vietoje, kur dalyviai turėtų daugiau galimybių geriau pažinti vieni kitus, susiburti į grupę ir skirti daugiau laiko kompetencijų ugdymui bei mokymosi procesui.

Svarbių įžvalgų apie Vietos kompetencijų stiprinimo akademijų planavimo, rengimo ir įgyvendinimo procesą taip pat pateikė jas vedę darbo su jaunimu specialistai.

Darbo su jaunimu organizacijų iš Lietuvos, Rumunijos, Slovėnijos, Austrijos, Graikijos ir Prancūzijos pateiktas grįžtamasis ryšys yra itin svarbus Vietos kompetencijų stiprinimo akademijų veiksmingumo patvirtinimas. Net 100 % respondentų aukščiausiu – 5 iš 5 – balų įvertino tiek jų aktualumą vietos kontekstui, tiek atitikimą dabartiniams darbo rinkos poreikiams. Nors veiklos vadovai įvardijo praktinius iššūkius, tokius kaip dalyvių motyvacijos išlaikymas intensyvių užsiėmimų metu ar sudėtingesnių technologinių temų paaiškinimas, jie pasiekė puikių rezultatų (vidutiniškai 4,6 iš 5 balų už teigiamą poveikį kompetencijų ugdymui ir 4,4 iš 5 balų už modelio pritaikomumą) lanksčiai pritaikydami veiklas pagal situaciją. Kokybiniai duomenys atskleidė, kad didžiausias programos poveikis pasireiškė atsisakant griežtai struktūruoto, skaidrėmis paremto teorinio mokymo ir pereinant prie tarpusavyje susietų mokymosi metodų, pavyzdžiui, empatijos žemėlapių kūrimo derinimo su tiesioginiu prototipų kūrimu, praktiniais žaidimais ir realių projektų aptarimu. Toks požiūris padėjo susieti teorines kompetencijas su profesine praktika.

10 SVARBIAUSIŲ IŠŠŪKIŲ IR JŲ SPRENDIMO STRATEGIJOS

I. E-Mokymosi Platforma

1. Kultūrinio turinio neatitikim

- **Apibrėžimas:** Tiesioginiai vertimai dažnai neperteikia kultūrinių niuansų, žargono ir vertybių, būtinų siekiant įtraukti įvairias Europos jaunimo grupes.
- **Ankstyvasis įspėjamasis požymis:** Didelis dalyvių skaičius nutraukia modulių vykdymą ankstyvuose etapuose.
- **1 priežastis:** Pažodinis vertimas neatsižvelgia į vietos kultūrinį kontekstą.
- **2 priežastis:** Jaunimo žargonas kinta greičiau nei atnaujinamas turinys.
- **Poveikis:** Dalyviai gali nebesijausti susiję su mokymosi medžiaga.

Nors neturime konkrečių vertinimo duomenų, kurie patvirtintų šią įžvalgą, didžiausia kultūrinio turinio neatitikimo rizika kyla Internetiniame mokymosi portale. Taip yra todėl, kad čia nėra veiklos vadovo ar kito pagalbą teikiančio asmens, kuris galėtų „išversti“ kai kurias sąvokas arba padėti jas pritaikyti prie kultūrinio konteksto. Tuo tarpu tiesioginio mokymosi aplinkoje, kaip tarptautinėje „Bootcamp“ stovykloje, šį iššūkį įveikti daug lengviau, nes kiekviena šalis turi savo komandą, kurios nariai gali padėti vieni kitiems geriau suprasti skirtingas perspektyvas, o kilusius klausimus paaiškina veiklos vadovas. Panašiai ir Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose ši problema sprendžiama dar paprasčiau, nes tiek dalyviai, tiek veiklos vadovas yra iš tos pačios šalies. Tokiu atveju veiklos vadovui pakanka idėjas perteikti vietos kontekstui tinkamais niuansais, o dažniausiai tai vyksta natūraliai.

💡 Aktyvi Sprendimo Strategija

Ypač aktuali Internetiniam mokymosi portalui.
Kultūrinės peržiūros etapas: įtraukti tarpinį turinio pritaikymo etapą, kurį atliktų atitinkamų šalių veiklos vadovai (pageidautina tie patys, kurie kūrė turinį). Peržiūrėti kalbėseną, kultūrinius niuansus ir kitus vietos kontekstui svarbius aspektus. Baigus peržiūrą, vadovai įvertina kokybę, o partnerių susitikimų metu dalijasi kultūrinėmis įžvalgomis, siekiant stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą

2. H5P Integration Hurdles

Apibrėžimas: Darbuotojams, neturintiems techninių žinių, gali būti sudėtinga integruoti interaktyvius H5P elementus, todėl gali atsirasti techninių trikdžių arba būti sukurtas supaprastintas, mažiau veiksmingas skaitmeninis turinys.
Ankstyvasis įspėjamasis požymis: Neveikiantys interaktyvūs elementai puslapiuose.
1 priežastis: Darbuotojams trūksta pagrindinių interneto svetainių kūrimo žinių.
2 priežastis: Sudėtingos sąsajos atbaido mažiau techninių žinių turinčius naudotojus.
Poveikis: Mažesnis interaktyvumas lemia pasyvią ir mažiau įtraukiančią naudotojo patirtį.

Mūsų atveju platformos paleidimas vėlavo maždaug du mėnesius, nes iš pradžių trūko žinių, kaip integruoti H5P elementus į projekto interneto svetainę. Prie to prisidėjo ir kiti techniniai iššūkiai, susiję su pačia platforma. Siekiant sumažinti tokių vėlavimų poveikį, būtų buvę naudinga anksčiau pasitelkti specialistus, turinčius programavimo žinių apie interaktyvaus turinio integravimą į internetines platformas. Be to, problemą greičiausiai būtų buvę galima sušvelninti anksčiau ją identifikavus ir aktyviau reagavus į pirmuosius jos požymius.

💡 Aktyvi Sprendimo Strategija

Techninių įgūdžių seminaras: organizuoti darbuotojams vaizdinį programavimo seminarą arba numatyti biudžetą išorės specialistams, kad būtų užtikrinta profesionali ir kokybiška interaktyvaus H5P turinio integracija. Tokiam seminarui pakaktų vienos dienos, nes jis būtų skirtas labai konkrečiam poreikiui. Be to, siekiant sumažinti kelionių išlaidas, seminarą būtų galima organizuoti nuotoliniu būdu.

Seminaro programoje kaip praktinis rezultatas turėtų būti numatytas bent vieno H5P elemento įdiegimas interneto svetainėje, taip pat teorinis supažindinimas su H5P interaktyviaisiais elementais bei jų privalumais ir trūkumais, atsižvelgiant į skirtingus mokymosi stilius ir įvairias jaunimo grupes. Jei H5P mokymosi dizaino ekspertas yra vienas iš partnerių organizacijų veiklos vadovų ar mokymų vedėjų, jis galėtų visiems partneriams pristatyti teorinę seminaro dalį, o techninius programavimo ir H5P elementų integravimo aspektus būtų galima pavesti išorės specialistams, surengiant atskirą 3 valandų Techninių įgūdžių seminarą.

3. Nuotolinis jaunimo įtraukimas

Apibrėžimas: Sunku išlaikyti toli nuo organizacijos veiklos vietos esančių dalyvių motyvaciją, kai nėra reguliaraus tiesioginio bendravimo.
Ankstyvasis įspėjamasis požymis: Dalyviai nustoja bendrauti netrukus po registracijos.
1 priežastis: Tiesioginio kontakto stoka mažina įsipareigojimą.
2 priežastis: Skaitmeninis nuovargis mažina motyvaciją mokytis savarankiškai.
Poveikis: Mažesnis mokymų baigimo rodiklis tarp atokiose vietovėse gyvenančio jaunimo.

Šalyse, kuriose kaimo vietovėse gyvena daug NEET jaunimo, transporto infrastruktūra yra nepakankamai išvystyta, o socialinė parama pažeidžiamam jaunimui yra ribota, projektuose būtina atsižvelgti į psichologines kliūtis ir fizinį atstumą, kurie trukdo dalyviams išlaikyti pirminį susidomėjimą dalyvauti, ypač Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose, bet ir Internetiniame mokymosi portale. Nors projektas nebuvo skirtas vien tik NEET jaunimui ir nesiekė mažinti skirtumų tarp kaimo ir miesto regionų, šio iššūkio sprendimas papildytų projekto tikslus, didindamas prieinamumą ir paramą pažeidžiamoms grupėms bei tapdamas gerosios praktikos pavyzdžiu kitiems Europos projektams. Be to, stipresnis paramos tinklas, sėkmingai įtraukiantis atokiose kaimo vietovėse gyvenantį jaunimą, padeda kurti pasitikėjimą ir ryšius, kurie ateityje gali tapti pagrindu jų aktyvesniam dalyvavimui kitose jų poreikius atitinkančiose iniciatyvose, sumažinant kliūtis įsitraukti į tokias veiklas.

💡 Aktyvi sprendimo strategija

Asmeninis nuotolinis įtraukimas: organizuoti įvadinius pokalbius su nuotoliniais dalyviais ir numatyti atskiras vietas kaimo vietovių jaunimui Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose, siekiant užmegzti autentišką ryšį.

Pageidautina, kad šiuos pokalbius vestų profesinio orientavimo konsultantai arba kiti darbuotojai, turintys psichologijos ir (arba) socialinio darbo išsilavinimą ar patirties. Tai padidintų tikimybę, kad kaimo ir atokesnių vietovių jaunimas, kuriam kyla daugiau prieinamumo iššūkių, jausis išgirstas, suprastas ir sulauks empatiško požiūrio.

Be to, Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose būtų tikslinga numatyti konkrečią vietų kvotą kaimo ir atokesnių vietovių jaunimui, taip užtikrinant jų didesnį prieinamumą. Rekomenduojama skirti bent 3–4 vietas iš minimalaus 20 dalyvių skaičiaus. Panašiai ir Internetiniame mokymosi portale bent 15 % dalyvių turėtų sudaryti jaunimas iš kaimo ar atokesnių vietovių. Tai būtų galima patikrinti pagal paraiškos formoje nurodytą gyvenamąją vietą, į atokesnių vietovių kategoriją priskiriant gyvenvietes, kuriose gyvena mažiau nei 5 000 gyventojų.

II. Tarptautinė „Bootcamp“ stovykla

4. Dalyvių atranka

Apibrėžimas: Atrankos ir paraiškų vertinimo metu svarbu atskirti jaunimą, siekiantį ugdyti savo kompetencijas, nuo tų, kurių pagrindinis tikslas – „socialinis turizmas“.
Ankstyvasis įspėjamasis požymis: Per pertraukas dalyviai bendrauja tik savo nacionalinėse grupėse.
1 priežastis: Nekonkretūs paraiškos klausimai sudaro galimybes pateikti nenuoširdžius atsakymus.
2 priežastis: Nemokamos kelionės pritraukia mažiau motyvuotus „socialinio turizmo“ dalyvius.
IPoveikis: Nukenčia grupės dinamika, todėl silpnėja bendras mokymasis ir tarptautiniai mainai.

Tikrąjį susidomėjimą mokymosi procesu kartais sunku atpažinti, ypač todėl, kad paraiškų formose entuziazmas gali būti klaidingai suprastas kaip motyvacija mokytis, nors iš tikrųjų jis gali būti susijęs su noru keliauti. Natūralu, kad „Erasmus+“ projektai suteikia jaunimui galimybę aplankyti kitas šalis, kurios kai kuriems dalyviams kitaip būtų sunkiai pasiekiamos. Vis dėlto, siekiant išlaikyti projekto vertybes ir principus bei užtikrinti sėkmingą darbą grupėje, labai svarbu atrinkti tuos dalyvius, kurie yra nuoširdžiai motyvuoti tobulėti ir pasirengę išeiti iš savo komforto zonos.

Taip pat reikėtų vengti apsiriboti pirmąja paraiškų grupe vien todėl, kad jau surinktas reikiamas dalyvių skaičius. Vietoj to rekomenduojama užtikrinti konkurencingesnę atranką, pavyzdžiui, siekti, kad atrenkama būtų maždaug pusė kandidatų. Tai reikštų, kad paraiškų skaičius turėtų būti bent du kartus didesnis nei numatytų vietų „Bootcamp“ stovykloje.

Dar vienas svarbus atrankos aspektas – kandidatų atvirumas kitoms kultūroms. Tai galima lengviau įvertinti užduodant netiesioginius, „gudrius“ klausimus, pavyzdžiui: „Kada paskutinį kartą bendravote su kitos kultūros atstovu ne tik trumpai? Ar galite apibūdinti šią patirtį? Ką naujo iš jos sužinojote?“ Atsižvelgiant į atsakymų išsamumą ir aprašytą patirtį, galima įvertinti, kiek nuoširdžiai kandidatas domėjosi kitu žmogumi ir buvo atviras tarpkultūriniam bendravimui.

💡 Aktyvi sprendimo strategija

Profesinis kandidatų vertinimas: taikyti išsamias paraiškų formas ir trumpus pokalbius su profesinio orientavimo konsultantais, kad dalyvių motyvacija būtų vertinama ne tik pagal rašytinius atsakymus.

Trumpas pokalbis telefonu, paremtas paraiškos forma, gali padėti išsklaidyti abejones dėl pateiktų atsakymų patikimumo. Nors tai dažnai yra įprasta praktika, kartais ji tampa tik formaliu procesu, o ne sąmoningu kandidatų vertinimu. Todėl svarbu skirti pakankamai dėmesio atrankai ir užtikrinti pakankamą kandidatų skaičių, kad būtų galima vykdyti konkurencingą atrankos procesą.

5. Veiklos vadovų pasirengimas

Apibrėžimas: Veiklos vadovams gali būti sudėtinga perteikti išorės komandos narių parengtų praktinių užsiėmimų pedagoginę idėją ir sudėtingesnę struktūrą.
Ankstyvas įspėjamasis požymis: Pereinant tarp praktinio užsiėmimo etapų kyla neaiškumų.
1 priežastis: Nepakankamas pasirengimas ir susitikimų tarp praktinių užsiėmimų rengėjų skaičius.
2 priežastis: Abstraktūs pedagoginiai tikslai nepateikiami kaip aiškios praktinės gairės.
Poveikis: Nenuoseklus praktinių užsiėmimų vedimas klaidina dalyvius ir silpnina ugdomąją žinutę.

Kiekvienas mokymų vedėjas, veiklos vadovas ar mokymosi turinio kūrėjas turi savitą požiūrį į savo veiklų prasmę ir jų įgyvendinimą, todėl šiuos niuansus kartais sunku perteikti raštu – net ir patyrusiems darbo su jaunimu specialistams. Tokių nesusipratimų pavojus yra tas, kad įgyvendinant praktinius užsiėmimus gali būti praleista pirminė jų idėja, nors visi veiklos etapai būtų atlikti tiksliai pagal pateiktas instrukcijas. Mūsų projekte šiam tikslui buvo parengtas skyrius „Patarimai veiklos vadovui“, tačiau ir jis buvo pateiktas tik rašytine forma. Be to, daugumoje nuotolinių partnerių susitikimų dažniau dalyvaudavo organizacijų vadovai, o ne mokymų vedėjai ar veiklos vadovai (nors taip buvo ne visais atvejais). Manome, kad po praktinių užsiėmimų parengimo surengtas 2–3 valandų nuotolinis susitikimas padėtų aptarti svarbius niuansus ir gerąją praktiką, taip sustiprinant mokymų kokybę ir jų poveikį.

5. Facilitator Alignment

💡 **Aktyvi sprendimo strategija**

Veiklos vadovų įvadinės sesijos: organizuoti sesijas, kurių metu praktinių užsiėmimų rengėjai žodžiu paaiškintų jų logiką ir svarbiausius niuansus, kad veiklos vadovai suprastų pedagoginę idėją neapsiribodami vien rašytine medžiaga.

Šią veiklą galima įtraukti į vieną iš partnerių susitikimų arba organizuoti kaip atskirą sesiją. Pradiniame tarptautinės „Bootcamp“ stovyklos etape, kai vienas mokymų vedėjas veda visą pirmąjį praktinių užsiėmimų ciklą, būtent jis turėtų inicijuoti klausimų ir diskusijų procesą. Tuo pačiu svarbu, kad visi kiti mokymų vedėjai išsiaiškintų jiems neaiškius aspektus, nes kitame etape – Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose – jie patys ves visus praktinius užsiėmimus.

Taip pat rekomenduojama, kad tie patys mokymų vedėjai ir veiklos vadovai, kurie kūrė praktinius užsiėmimus pagal Internetinio mokymosi portalo medžiagą, juos vestų ir Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose. Be to, prieš tarptautinę „Bootcamp“ stovyklą jie turėtų dalyvauti įvadiniame susitikime ir perduoti pagrindiniam stovyklos mokymų vedėjui svarbiausias įžvalgas bei praktinius patarimus.

6. Perteklinis “GenAI” naudojimas

Apibrėžimas: Rasti pusiausvyrą naudojant dirbtinį intelektą, kad jis padėtų dalyviams tobulinti savo darbą, bet nepakeistų kritinio mąstymo ir kūrybiškumo.
Ankstyvas įspėjamasis požymis: Neįprastai taisyklingi ir labai panašūs darbų rezultatai.
1 priežastis: Dalyviai pirmenybę teikia greičiui, o ne gilesniam mokymuisi.
2 priežastis: Neaiškios priimtino dirbtinio intelekto naudojimo ribos.
Poveikis: Paviršutiniškas užduočių atlikimas pakeičia tikrą kompetencijų ugdymą ir refleksiją.

Šiandieniniame pasaulyje konsultuotis su generatyviniu dirbtiniu intelektu (GenAI) atliekant įvairias asmenines ar profesines užduotis tapo beveik įpročiu. Tačiau švietimo aplinkoje, įskaitant neformalųjį ugdymą, mokymosi procesui gali pakenkti situacijos, kai dalyviai naudojasi GenAI dar prieš pasitelkdami savo žinias ar kitus prieinamus informacijos šaltinius. Dar didesnį susirūpinimą kelia tai, kad toks reaktyvus GenAI naudojimas dažnai neleidžia išnaudoti tikrojo jo potencialo sprendžiant problemas, nes pateikiami atsakymai dažniausiai apsiriboja paviršiniais sprendimais ir nagrinėja pasekmes, o ne pagrindines priežastis.

Mūsų mokymų metu pasitaikė keletas atvejų, kai dalyviai, dirbdami grupėse be tiesioginės priežiūros, pasitelkė dirbtinį intelektą atsakymams generuoti, nors tai nebuvo dažnas reiškinys. Vis dėlto pastebėjome, kad tokios programos kaip „Gemini“ ar „ChatGPT“, pasiūliusios tam tikrą požiūrį, turėjo didelę įtaką galutiniams grupės sprendimams. Nors prieš tai dalyviai tarpusavyje buvo aptarę įvairius, vienodai pagrįstus atsakymus, jie dažniausiai pasirinkdavo dirbtinio intelekto pasiūlytą variantą. Tai stiprino pasikliovimą GenAI ir kartu mažino pasitikėjimą savo pačių idėjomis bei sprendimais.

💡 Aktyvi sprendimo strategija

Dirbtinio intelekto naudojimo gairės: parengti aiškias rekomendacijas dėl tinkamo dirbtinio intelekto integravimo ir pateikti konkrečių netinkamo naudojimo pavyzdžių, kad praktinių užsiėmimų metu būtų išlaikytas kritinis mąstymas.

Nors generatyvinio dirbtinio intelekto tema galėjo būti plačiau aptarta praktiniame užsiėmime ir mokymosi modulyje, skirtame technologijų taikymui, manome, kad dar didesnį poveikį turėtų atskiros GenAI naudojimo gairės, taikomos tarptautinėje „Bootcamp“ stovykloje ir Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose. Tokios gairės būtų aktualios viso mokymosi proceso metu, o ne tik viename modulyje. Be to, kai kuriuose praktiniuose užsiėmimuose būtų galima išbandyti skirtingus dirbtinio intelekto naudojimo modelius, pavyzdžiui, naudoti tik tam tikras programas, visiškai nenaudoti telefonų arba leisti jais naudotis tik konkrečiais atvejais ar ribotą skaičių kartų. Tai skatintų eksperimentuoti su GenAI priemonėmis ir sąmoningiau vertinti jų taikymą.

Papildoma priemonė galėtų būti atviras pokalbis apie GenAI naudojimą ir bendras susitarimas dėl jo taikymo taisyklių pirmąją stovyklos dieną, nustatant bendras darbo taisykles. Nors tai visiškai neišspręstų problemos, anksti pasiektas bendras susitarimas padėtų dalyviams sąmoningiau naudoti dirbtinį intelektą ir juo nepasikliauti, kai to nereikia.

III. „Bootcamp“ metodinis rinkinys

7. Metodinio rinkinio matomumas

Apibrėžimas: Patraukti užimtų darbo su jaunimu specialistų dėmesį, kad „Bootcamp“ metodinis rinkinys taptų plačiai naudojamu praktiniu profesiniu ištekliumi.
Ankstyvas įspėjamasis požymis: Mažas atsisiuntimų iš portalo skaičius.
1 priežastis: Dėl informacijos gausos neskiriama laiko ilgiems dokumentams.
2 priežastis: Viešinimas nepakankamai atskleidžia praktinę metodinio rinkinio naudą.
Poveikis: Vertingos pedagoginės įžvalgos nepasiekia tikslinės darbo su jaunimu specialistų bendruomenės.

Nors „Bootcamp“ metodinis rinkinys buvo sukurtas siekiant stiprinti darbo su jaunimu specialistų gebėjimus visoje Europoje organizuoti kokybiškesnius mokymus ir mokymosi veiklas, remiantis realia praktine patirtimi, nėra paprasta paskatinti užimtus veiklos vadovus ar mokymų vedėjus skirti laiko susipažinti su rekomendacijomis, kaip dar labiau tobulinti savo darbą. Net jei metodinis rinkinys pristatomas kaip pasirenkamas informacijos šaltinis, jo praktinė nauda ne visada iš karto pastebima. Daugelis specialistų ir taip dirba su gausybe dokumentų, todėl dar vienas PDF failas su „naudinga informacija“ gali tiesiog likti neperskaitytas. Tokiu atveju metodinis rinkinys tampa tik formalia projekto dalimi, o jame sukauptos žinios, įžvalgos ir patirtis, galinčios turėti poveikį gerokai platesnį nei pati „Bootcamp“ stovykla, lieka nepanaudotos.

Mūsų projekte taip pat susidūrėme su sunkumais siekdami įtraukti darbo su jaunimu specialistus aktyviai ir išsamiai susipažinti su parengtu „Bootcamp“ metodiniu rinkiniu. Šio dokumento rengimo metu numatytas laikotarpis, skirtas pasiekti planuotą tikslinę specialistų auditoriją, dar nebuvo pasibaigęs.

💡 Aktyvi sprendimo strategija

Tikslinė metodinio rinkinio sklaida: siųsti metodinio rinkinio skaitmenines kopijas ir trumpas grįžtamojo ryšio anketas darbo su jaunimu specialistams naudojantis standartizuotais el. laiškais, skatinant jų įsitraukimą aiškia ir profesionalia komunikacija.

Kiekviena partnerių organizacija bendradarbiauja su vietos, regioniniais ir nacionaliniais organizacijų tinklais, kurių duomenų bazėse yra darbo su jaunimu specialistų. Šiuos kontaktus galima paskirstyti visiems projekto partneriams, kad jie tiesiogiai susisiektų su specialistais el. paštu ar telefonu, pristatytų projekto tikslus ir paaiškintų, kokią naudą jie galėtų gauti susipažinę su metodiniu rinkiniu. Taip pat rekomenduojama iš anksto aiškiai nurodyti, kad dokumentui perskaityti reikės apie 10–15 minučių, o po to paprašyti užpildyti trumpą, 2–3 minučių trukmės klausimyną. Aiškiai suformuluoti lūkesčiai nuo pat pradžių padidina tikimybę sulaukti aktyvaus įsitraukimo ir bendradarbiavimo.

IV. Vietos kompetencijų stiprinimo akademija

8. Įsitraukimas į kompetencijų ugdymą

Apibrėžimas: Įtikinti su „Erasmus+“ nesusipažinusį jaunimą, kad investavimas į kompetencijų ugdymą suteikia apčiuopiamos naudos jų būsimai karjerai.
Ankstyvas įspėjamasis požymis: Mažas dalyvių aktyvumas informaciniuose internetiniuose seminaruose.
1 priežastis: Skeptiškas požiūris į neformaliojo ugdymo vertę.
2 priežastis: Kompetencijų ugdymo nauda atrodo pernelyg abstrakti.
Poveikis: Potencialūs dalyviai praleidžia galimybes, nes nejžvelgia jų vertės.

Jaunimui, kuris nėra susipažinęs su Europos jaunimo projektais, dažnai trūksta supratimo apie galimą dalyvavimo juose naudą. Net pati „neformaliojo ugdymo“ sąvoka jiems gali būti neįprasta ir reikalauti papildomo paaiškinimo. Nors kartais nemokama pica gali tapti veiksminga motyvacijos priemone, ypač jaunimui iš žemesnio socialinio ir ekonominio sluoksnio, kuriam konkrečios paskatos yra paveikesnės nei abstraktūs argumentai, ji neturėtų būti pagrindinė priežastis dalyvauti projekte.

Tokio masto projektas kaip EASY taip pat turėtų prisidėti prie Europos jaunimo projektų vertybių ir principų sklaidos tarp jaunimo, kuris su jais dar nėra susipažinęs, bei padėti jiems lengviau pasinaudoti šiomis galimybėmis, naudojant jų poreikius ir aplinką atitinkančią komunikaciją.

Atsižvelgiant į tai, kad net ir atokesnių ar mažesnes pajamas gaunančių vietovių jaunimas aktyviai naudojasi socialiniais tinklais, ypač „TikTok“ ir „Instagram“, natūralu šiuos kanalus pasitelkti pristatant Vietos kompetencijų stiprinimo akademijas. Tačiau svarbu ne tik pabrėžti kompetencijų ugdymo naudą besikeičiančiai Europos darbo rinkai, bet ir padėti būsimiems dalyviams suprasti Europos projektų esmę, jų vertę ir teikiamas galimybes.

Mūsų projekte dauguma dalyvių jau buvo susipažinę su šia idėja per savo universitetus arba anksčiau dalyvaudami „Erasmus+“ projektuose. Vis dėlto tai nebūtinai yra teigiamas rodiklis, nes nepakankamai įvertinome poreikį aktyviau ir tikslingiau didinti informuotumą apie Europos jaunimui skirtas galimybes mūsų regionuose.

Darbo su jaunimu specialistų įžvalgos ir praktinė patirtis. Projekto įgyvendinimo partnerių iš Lietuvos, Rumunijos, Slovėnijos ir Prancūzijos grįžtamasis ryšys parodė, kad dalyvių motyvaciją ir įsitraukimą labiausiai lemia tai, kiek aiškiai ugdomos kompetencijos siejamos su realiomis gyvenimo situacijomis. Darbo su jaunimu specialistai pastebėjo, kad pernelyg abstraktus ar akademinis turinys greitai lemia dalyvių dėmesio praradimą ir pasitraukimą iš veiklų. Pavyzdžiui, partneriai iš Prancūzijos („WIPSEE“) pabrėžė, kad vienas didžiausių iššūkių buvo išlaikyti dalyvių motyvaciją visos dienos veiklų metu. Šį iššūkį sėkmingai įveikę veiklos vadovai neapsiribojo vien kompetencijų pristatymu – jie nuolat siejo jas su realiomis darbo ir kasdienio gyvenimo situacijomis, pasitelkdami žaidimus, interaktyvius vaidmenų žaidimus ir struktūruotas diskusijas, kurios padėjo teorines idėjas paversti praktiškai suprantamomis.

Kai jaunimas turi galimybę bent trumpam atsitraukti nuo kasdienės rutinos ir įsitraukti į praktines, realias situacijas atkartojančias veiklas, pavyzdžiui, Rumunijoje taikytą modelį, kuriame derinamas dizaino mąstymas, empatijos žygiai ir tiesioginis prototipų kūrimas, jų motyvacija keičiasi – iš pasyvaus dalyvavimo pereinama prie aktyvaus ir savarankiško įsitraukimo.

Pagrindinis sėkmės rodiklis:
Siekiant, kad 100 % dalyvių pripažintų ugdomų kompetencijų aktualumą, projekto viešinimo ir įvadinių veiklų metu būtina aiškiai parodyti jų praktinę naudą. Grįžtamasis ryšys patvirtino, kad visi (100 %) projektą įgyvendinę darbo su jaunimu specialistai šių kompetencijų aktualumą savo vietos kontekste įvertino aukščiausiu – 5 iš 5 – balų. Tai patvirtina, kad pati mokymų programa yra kokybiška, o didžiausias iššūkis slypi ne jos turinyje, bet gebėjime tinkamai perteikti jos vertę potencialiems dalyviams atrankos ir viešinimo etapuose.

💡 Aktyvi sprendimo strategija

Vertybėmis grįsta komunikacija: vykdyti socialinių tinklų kampanijas, pristatančias „Erasmus+“ vertybes, ir dalytis studentų ambasadorių vaizdo įrašais, atskleidžiančiais praktinę neformaliojo ugdymo naudą būsimai karjerai.

Kadangi jau buvo sukurta studentų ambasadorių vaizdo įrašų serija, kurioje darbo su jaunimu specialistai kalba mūsų tikslinei jaunimo grupei artima kalba, šiuos vaizdo įrašus būtų tikslinga panaudoti viešinant Vietos kompetencijų stiprinimo akademiją ir pristatant vieną ar dvi joje ugdomas kompetencijas. Kadangi kiekvienas vaizdo įrašas skirtas konkrečiai kompetencijai, jis suteikia potencialiems dalyviams aiškesnį supratimą apie tai, ko jie mokysis ir kokia mokymosi atmosfera jų laukia projekte, o informaciją pateikia jaunimui artimas darbo su jaunimu specialistas.

9. Prisitaikymas prie pokyčių

Apibrėžimas: Mokymo turinio ir metodų pritaikymas realiuoju laiku, kai faktiniai dalyvių poreikiai reikšmingai skiriasi nuo tarptautinės „Bootcamp“ stovyklos dalyvių poreikių.
Ankstyvas įspėjamasis požymis: Praktinių užsiėmimų metu dalyviai dažnai atrodo praradę susidomėjimą.
1 priežastis: Griežtai nustatytas praktinių užsiėmimų planas nesuteikia reikiamo lankstumo.
2 priežastis: Veiklos vadovams trūksta patirties greitai pritaikant veiklas prie situacijos.
Poveikis: Nepavyksta pasiekti mokymosi tikslų, nes turinys neatitinka dalyvių poreikių.

Mokymosi stiliai gali būti labai įvairūs, o skirtingose grupėse dažnai būna neurojvairių dalyvių, kurie kartais patys dar nėra iki galo suvokę savo individualių poreikių. Todėl veiklos vadovas, vesdamas praktinius užsiėmimus Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose, turi būti pasirengęs prireikus vietoje pritaikyti mokymų turinį, ypač pirmąją dieną, kad jis kuo geriau atitiktų konkrečios grupės poreikius.

Mūsų atveju kai kurios veiklos buvo šiek tiek koreguojamos keičiant jų trukmę, eiliškumą, apimtį ar įgyvendinimo būdą, pavyzdžiui, pasirenkant individualų arba grupinį darbą, pristatymą ar žodinį aptarimą. Toks lankstumas reikalavo nuolat stebėti grupės energiją ir besikeičiančius jos poreikius. Mūsų komandoje šie pokyčiai vyko natūraliai dėl darbuotojų patirties ir gebėjimo lanksčiai reaguoti, tačiau tai nebuvo iš anksto aptarta partnerių susitikimuose. Vis dėlto, jei projektas būtų įgyvendinamas platesniu mastu, būtų naudinga sąmoningai atkreipti veiklos vadovų dėmesį į tokias situacijas. Priešingu atveju ši svarbi aplinkybė gali likti nepastebėta, o motyvuoti dalyviai gali tapti pasyvūs ne dėl mokymų turinio kokybės, bet dėl to, kad jis nebuvo tinkamai pritaikytas jų poreikiams.

Darbo su jaunimu specialistų įžvalgos ir praktinė patirtis:

Praktinis projektų įgyvendinimas iš esmės yra nenuspėjamas, o mūsų darbo su jaunimu specialistų patirtis aiškiai parodė, kad griežtas praktinių užsiėmimų plano laikymasis dažnai trukdo išlaikyti dalyvių įsitraukimą. Rumunijoje Akademijoje dalyvavo itin įvairi grupė – LGBTQ+ bendruomenės nariai, etninių mažumų atstovai, NEET jaunimas ir aukštąjį išsilavinimą turintys 16–29 metų jaunuoliai. Užuot bandę visiems taikyti vienodą mokymų modelį, veiklos vadovai lanksčiai keitė praktinių užsiėmimų eiliškumą pagal besiformuojančius grupės poreikius ir jungė atskirus modulius, pavyzdžiui, naudotojo empatijos žemėlapių kūrimą integravo į techninio prototipavimo veiklas.

Panašiai ir partneriai Prancūzijoje mokymų metu lanksčiai koregavo veiklų trukmę – daugiau laiko skyrė interaktyvioms veikloms, o teorinę medžiagą pateikė glaustiau. Grįžtamasis ryšys parodė, kad darbo su jaunimu specialistai, kurie laikėsi principo „mokytis iš nesėkmių“ ir pritaikė veiklas prie konkrečios grupės sudėties bei dalyvių dėmesio išlaikymo galimybių, pasiekė gerokai didesnį poveikį.

Pagrindinis sėkmės rodiklis:
Siekiant užtikrinti kuo veiksmingesnį žinių perdavimą, šiame vadove ypatingas dėmesys skiriamas lankstumui. Surinkti duomenys parodė, kad 100 % apklaustų darbo su jaunimu specialistų šį mokymų modelį įvertino kaip lengvai pritaikomą skirtinguose kontekstuose: 80 % skyrė aukščiausią – 5 iš 5 – įvertinimą, o likusieji – 4 iš 5 arba 3 iš 5. Tai patvirtina, kad prisitaikymas prie vietos poreikių nesumažina programos poveikio – priešingai, padeda jį užtikrinti.

💡 Aktyvi sprendimo strategija

Lankstaus turinio modelis: sudaryti galimybę pagrįstai pritaikyti mokymų programą ir tarpusavyje susieti ugdomas kompetencijas, kad jos geriau atspindėtų realias gyvenimo situacijas ir atitiktų besikeičiančius grupės poreikius.

Į paskutinį nuotolinį partnerių susitikimą prieš Vietos kompetencijų stiprinimo akademijas būtų naudinga įtraukti ne tik projekto vadovus, bet ir visus mokymų vedėjus bei veiklos vadovus. Tai sudarytų galimybę trumpai aptarti, kaip praktinių užsiėmimų medžiagą būtų galima pritaikyti skirtingiems mokymosi stiliams (bent jau dažniausiai pasitaikantiems), taip pat pasidalyti svarbiausiomis įžvalgomis, kaip ugdyti gebėjimą lanksčiai reaguoti į netikėtas situacijas, kurios natūraliai gali kilti mokymų metu.

10. Prieinamumas kaimo vietovėse

Apibrėžimas: Įveikti logistines kliūtis, tokias kaip prastas viešasis transportas ir didelės kelionių išlaidos, su kuriomis susiduria kaimo ar atokesnių vietovių jaunimas.
Ankstyvas įspėjamasis požymis: Paskutinę minutę atšaukiamas dalyvavimas dėl transporto problemų.
1 priežastis: Prastai išvystyta infrastruktūra riboja judumo galimybes kaimo vietovėse.
2 priežastis: Kelionių išlaidos viršija jaunimo finansines galimybes.
Poveikis: Geografinė atskirtis riboja galimybes dalyvauti centralizuotuose mokymuose ir didina socialinę atskirtį.

Be motyvacinių aspektų, susijusių su dinamišku ir empatišku profesinio orientavimo konsultantų bendravimu su kaimo ir atokesnių vietovių jaunimu, norinčiu dalyvauti Vietos kompetencijų stiprinimo akademijose (kaip aptarta 3 punkte), dar didesnę kliūtį sudaro transportas. Degalų kainos yra aukštos, daug jaunų žmonių nevairuoja, o iš daugelio kaimų nėra viešojo transporto, todėl planuojant panašius projektus ateityje būtina ieškoti būdų, kaip mažinti infrastruktūros trūkumų poveikį ir didinti galimybes dalyvauti mažiau palankioje padėtyje esančiam jaunimui.

Įgyvendinant mūsų projektą, iš tokių kaimo vietovių atvykę Akademijos dalyviai jau buvo įtraukti į kitus mūsų organizacijų vykdomus projektus, kuriuose jiems buvo kompensuojamos kelionės ir degalų išlaidos. Tačiau neturėjome papildomų dalyvių iš kaimo vietovių, kurie nebūtų gavę tokios paramos. Tai yra aiškus signalas, kad ateityje galime ir turime padaryti daugiau, siekdami užtikrinti didesnį šios jaunimo grupės prieinamumą prie tokių galimybių.

Darbo su jaunimu specialistų įžvalgos ir praktinė patirtis:
Jaunimas iš kaimo ir atokesnių vietovių susiduria su sistemine atskirtimi, kurios vien nuotolinėmis priemonėmis įveikti neįmanoma. Tokie sprendimai dažnai susiduria su skaitmeniniu nuovargiu ir negali suteikti bendruomeniškumo jausmo, kurį kuria tiesioginis bendravimas. Įgyvendinant projektą partneriai, dirbę su įvairiomis ir pažeidžiamomis jaunimo grupėmis, įskaitant NEET jaunimą ir kaimo vietovių gyventojus Rumunijoje, pastebėjo, kad per vos 15 valandų trunkančią programą sukurti tikrą bendruomeniškumo jausmą yra itin sudėtinga.

Vis dėlto, kai buvo sudarytos galimybės dalyviams fiziškai atvykti į mokymus, pavyzdžiui, organizacijoms iš anksto pasirūpinus kelionių organizavimu ir finansavimu, įvairių jaunimo grupių įtraukimas reikšmingai praturtino grupės dinamiką. Skirtingos dalyvių patirtys – nuo jaunesnių paauglių iki 29 metų jaunuolių, gyvenančių tiek miestuose, tiek kaimo vietovėse – sukūrė gyvybingą socialinę aplinką, kurioje jie galėjo mokytis vieni iš kitų ir geriau suprasti skirtingas gyvenimo realijas.

Pagrindinis sėkmės rodiklis: Siekiant užtikrinti įtraukių dalyvavimo rodiklių išlaikymą. Kadangi 100 % apklaustų darbo su jaunimu specialistų patvirtino, jog mokymai turėjo labai teigiamą poveikį dalyvių kompetencijų ugdymui, galimybės fiziškai dalyvauti mokymuose užtikrinimas atokiose kaimo vietovėse gyvenančiam jaunimui tiesiogiai prisideda prie apčiuopiamo ir jų gyvenimą keičiančio kompetencijų augimo tiems, kuriems tokios galimybės reikalingiausios.

💡 Aktyvi sprendimo strategija

Finansinė parama geografinių kliūčių įveikimui: numatyti lėšų kelionėms ir prieinamumo priemonėms, kad jaunimas iš atokesnių vietovių ir negalią turintys jaunuoliai galėtų dalyvauti projekte.

Kaip alternatyvą būtų galima numatyti nedidelę finansinę paramą dalyviams, padengiančią jų dalyvavimo išlaidas. Maždaug šimto eurų suma galėtų pakakti trijų dienų kelionės išlaidoms padengti. Tokia parama galėtų būti skiriama 3–4 dalyviams iš mažų gyvenviečių kiekvienoje Akademijoje. Siekiant supaprastinti administravimą, lėšos būtų išmokamos tik visiškai užbaigus Akademiją, dalyviams pasirašius patvirtinimą apie gautos sumos gavimą. Taip būtų išvengta situacijų, kai parama išmokama, tačiau dalyvis nebeužbaigia mokymų.

Decentralizuotos „Pop-Up“ akademijos: jei kelionių biudžetas ribotas, partneriams rekomenduojama bendradarbiauti su vietos bendruomenių centrais ar mokyklomis kaimo vietovėse ir organizuoti sutrumpintus vienos dienos praktinius užsiėmimus pačiose atokesnėse vietovėse. Tai leistų visiškai pašalinti kelionių kliūtį dalyviams.

Trikčių šalinimo vadovo sklaidos strategija

Kaip kokybiškai pristatyti šį Trikčių šalinimo vadovą 100 darbo su jaunimu specialistų visoje Europoje, kurie galėtų pasinaudoti EASY projekto mokymosi patirties metu sukauptomis įžvalgomis?

Siūlome atsakomybę paskirstyti visiems partneriams, o bendrą koordinavimą patikėti „Bucovina Institute“, kaip 4 darbo paketo vadovui. Šį tikslą galima pasiekti užtikrinant, kad kiekviena organizacija įtrauktų po 20 darbo su jaunimu specialistų, susipažinusių su vadovu. Susipažinimas su vadovu gali būti patvirtinamas skaitmeniniu būdu – atsisiunčiant jį iš projekto interneto svetainės. Partneriai taip pat gali supažindinti specialistus su spausdinta vadovo versija savo organizacijose, tačiau tokiu atveju rekomenduojama, kad vadovas taip pat būtų atsisiųstas iš projekto interneto svetainės, taip užtikrinant sklaidos rezultatų fiksavimą.

Co-funded by the European Union

Susisiek su mumis!

Emerging Advanced Skills Youth

Būkite informuoti apie projektą „EASY – Emerging Advanced Skills Youth“. Norėdami gauti naujausią informaciją, išteklius ir visą projekto metu parengtą mokymosi medžiagą, apsilankykite mūsų svetainėje: https://www.emergingskills.eu/.

Taip pat galite susipažinti su projekto metu aptartais „EASY“ moduliais čia: https://www.emergingskills.eu/modules/

Šio vadovo turinys atspindi tik autorių nuomonę ir nebūtinai atitinka Europos Sąjungos ar kitų rėmėjų nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei programa „Erasmus+“ negali būti laikomos atsakingomis už bet kokį čia pateiktos informacijos panaudojimą. Pateikta informacija skirta švietimo tikslams ir siekia padėti jauniems žmonėms, pedagogams bei politikos formuotojams suprasti ir ugdyti pagrindinius įsidarbinimo įgūdžius.

© 2025 „EASY“ projekto konsorciumas. Visos teisės saugomos. Bet kurios šio vadovo dalies atgaminimas ar platinimas nekomerciniais tikslais leidžiamas, jei tinkamai nurodomi autoriai ir paminima „Erasmus+“ programa.

WIPSEE ACCELERAS EPeKa TAVOEUROPA Institutul Bucovina iasis